

INHOUD

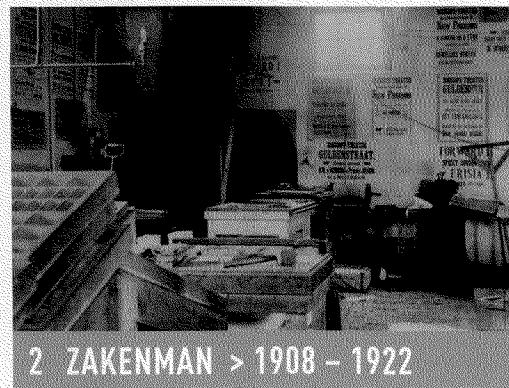
VOORWERK

- > Woord vooraf 5
- > Inhoud 6
- > Preludium 10

1 JEUGDJAREN > 1882 - 1907

- > Het Hogeland 16
- > Zo'n bolle vent 18
- > Lutje Werkman op school 20
- > Nieuwe podia, nieuwe kunsten 22
- > Herinneringen aan een ellendig nest 24
- > Enfin, als ik terug ben, zal ik daarvan veel meer raconteerden 26
- > Poedi en Jampie 28

2 ZAKENMAN > 1908 - 1922

- > Modern materiaal 32
- > Wat die vrouw niet voor mij geweest is 34
- > In de zaak heb ik goed vertrouwen 36
- > Prijscouranten en proefschriften 38
- > Trial by Printer 40
- > Daddy-Long-Legs 42
- > Ontwakend kunstleven 44
- > Werkman: expressionist tot de uiterste consequentie 46
- > Wij doen een beroep op de levenden onder U 48
- > Niet absoluut ongeschikt als zakenman 50

3 KUNSTENAAR > 1923 – 1926

- > Van zakenman tot kunstenaar 54
- > De Rode Hel 56
- > Groningen Berlijn Moskou Parijs 58
- > In de kring der kameraden 62
- > De revolutie in de kunst 64
- > Voorhoedespeler tegen wil en dank 66
- > Een pretentieloze schilder, niet geplaagd door opleiding 68
- > Primitieve technieken die ons in Groningen bijzonder goed lagen 70
- > Ketelmuziek op papier 74

4 PLOEGLID > 1923 – 1930

- > Geen stuurman aan wal 80
- > Vrijheid en onafhankelijkheid als artistiek beginsel 82
- > De Ploeg zoekt publiek 86
- > In het volle daglicht 88
- > Streiten ist nicht ziellos 90
- > De schrijfmachine als instrument 92
- > Hart- en duimafdrukken zullen we tonen 94
- > Daar was eenmaal een grootoog 96
- > Curieus en kunstzinnig 98
- > Familieberichten 100

5 WERELDBURGER > 1929 – 1933

- > De eene druk wordt uit de andere geboren 104
- > U mag hier niet voor altijd onbekend blijven 108
- > De Nieuwe Typografie komt naar het 'hooge noorden' 110
- > Ik neem even een retourtje 112
- > Opgewonden standjes 114
- > Cirkels, vierkanten, schoorstenen 116
- > Jou heb ik niets te vergeven 118
- > Verlangen naar dat aardsch paradijs 120
- > Slowly-on, plenty time voor een verlichtende zucht 122
- > De Provinciale kluisters verbreken 124

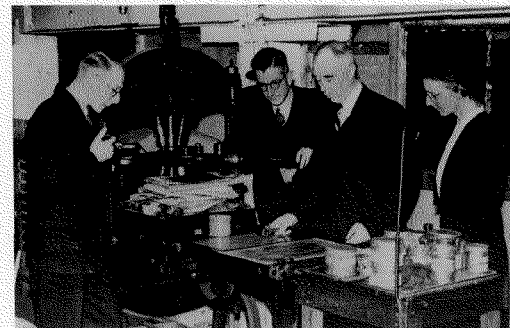
6 HOT PRINTING > 1930 - 1936

- > Fietje was mijn beste speelkameraad 128
- > Een troost, er is drukwerk nodig 130
- > Van mopperaar tot vurig minnaar 132
- > In eenzaamheid bij zonneschijn 134
- > Hoopvol begin 138

7 PERSPECTIEVEN > 1936 - 1939

- > Blauw blauw blauw 144
- > Retrospectie en reactie 148
- > Hallo hallo! Hier is de echo! 150
- > Een resultante van veel krachten 154
- > Ars longa, vita brevis 156
- > Zoeken en experimenteren als artistieke motivatie 158
- > Van schuchtere waardering tot liefde 160
- > Watervallen van getallen 162

8 DE BLAUWE SCHUIT > 1940 - 1944

- > De druk van het oogeblik 168
- > Vier moderne watergeuzen 170
- > Ik moet dus binnenkort naar Amsterdam ... 172
- > Het hoofdoel staat steeds voor oogen 176
- > Gutenberg in oorlogstijd 180
- > Vrienden en bewonderaars 182
- > Een kunstenaarsvriend 184
- > Indachtig het Groninger landschap 186

9 ERKENNING > 1942 – 1945

- > Vrienden in gijzeling 190
- > Particulier podium 192
- > Een stuk van mijn leven als het ware 194
- > Zij was de flinkerd! 198
- > Schepelingen van De Blauwe Schuit 200
- > Het komt er dan op aan wat de kunstenaars gaan doen 202
- > En ze zaten maar te kijken 204
- > Op hetzelfde terrein andere wegen vinden 206
- > De Paradijsdeuren van Heerenveen 210
- > Marjanus marjoeki marjorum 212
- > De zang van gekooide vogels 214
- > De post is toch maar vlug 216
- > Over alles een laagje stof 218
- > In de laatste dagen van de oorlog 220

10 BEVESTIGING > 1945 – HEDEN

- > Wij zullen zijn geschiedenis niet aan anderen geven als die van een zielepoot 224
- > Het lot van de zingende negerinnen 226
- > De Exposition Travailleur 228
- > Een sterk kunstenaar en een goed en groot mens 230
- > Historisch fenomeen 232
- > Werkman als *lieu de mémoire* 234
- > Voetsporen 236
- > Hommage à Werkman 238
- > Verborgten verzen 240

NAWERK

- > Noten 242
- > Bronnen en literatuur 248
- > Register 250
- > Over de auteurs 252
- > Illustratieverantwoording 253